

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 2To/76/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6915010076
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Mikluš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6915010076.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Mikluš a sudcov Mgr. Rudolfa Ďurtu a Mgr. Jána Bednára, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13. augusta v Banskej Bystrici, o odvolaní obžalovaného Y. H. proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 3T/23/2015 zo dňa 10.06. 2015, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušuje rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 3T/23/2015 zo dňa 10.06.2015 v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vracia Okresnému súdu Rimavská Sobota na nové konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota bol Y. H. uznaný vinným z prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

v dobe od 01.11.2014 do 19.12.2014 neoprávnene užíval byt č. XX na 8. poschodí na W. J. G. č. XXXX/XX v V. N. bez súhlasu majiteľa bytu X. L., ktorý je majiteľom uvedeného bytu podľa listu vlastníctva č. XXX, k.ú. Y., obec V. N., napriek tomu, že bol majiteľom X. L. vyzvaný na vypratanie bytu.

Za tento prečin bol obžalovanému Y. H. uložený podľa § 218 ods. 1 Tr. zákona s prihliadnutím na § 36 písm. j) Tr. zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona, § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona peňažný trest vo výmere 500 Eur. Podľa § 57 ods. 1, ods. 3 Tr. zákona súd pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený ustanovuje náhradný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiacov nepodmienečne

Proti tomuto rozsudku obžalovaný podal odvolanie, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 21.07.2015. Obžalovaný tvrdí, že je nevinný a pokiaľ k odovzdaniu respektíve prevzatiu vydraženého bytu zo strany kompetentných nedošlo, nemôže ísť o neoprávnené užívanie bytu. Obžalovaný ďalej žiada o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Rimavská Sobota, katastrálneho odboru, pretože aj kvôli ich pochybeniu pri vklade do vlastníckych práv nehnuteľnosti - „nedohľadania“ zaplataenia súdneho poplatku prišiel o byt. Vzhľadom na uvedené žiada, aby Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací zrušil rozsudok Okresného súdu v Rimavskej Sobote a vec vrátil na ďalšie konanie.

Príslušný prokurátor, ani poškodený sa k dôvodom odvolania obžalovaného nevyjadrili.

Krajský súd o odvolaní obžalovaného konal na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 326 ods. 1 písm b) druhá veta Tr. poriadku, aj na neverejnom zasadnutí môže urobiť súd rozhodnutie podľa § 318, § 320, § 321 ods. 1 alebo 2, ak je zrejmé, že chybu nemožno odstrániť na verejnom zasadnutí.

Krajský súd na podklade podaného odvolania, po zistení, že v predmetnej veci niet zákonného dôvodu na postup podľa § 316 Tr. por., preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Pri preskúmaní prihliadal i na chyby, ktoré síce odvolaním neboli vytýkané, ale sú takej povahy, že by mohli byť dôvodom na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Následne zistil, že odvolanie podané Y. H. bolo podané v zákonom stanovenej lehote, oprávneným subjektom, a je dôvodné.

Nadriadený súd úvodom pripomína, že prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 TZ bol zavedený do Trestného zákona najmä z dôvodu, aby nedochádzalo k protiprávnemu obsadeniu, užívaniu, vniknutiu alebo k neoprávnenému bráneniu v užívaní domu, bytu, nebytového priestoru bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Týmto trestnoprávnym ustanovením sa nepochybne nemienila poskytnúť ochrana osôb, ktoré vedú „spor“ o vysporiadanie vlastníckych práv k bytu. V prvom rade súd konštatuje, že porušenie vlastníckeho práva, t. j. v posudzovanom prípade narušenie práva vlastníka veci užívať, nie je, samo o sebe, trestným činom. Ochranu vlastníckemu právu pritom primárne poskytuje civilné právo, prioritne Občiansky zákonník, ktorý upravuje možnosť vlastníka obrátiť sa na civilný súd s rôznymi žalobami, napríklad so žalobou o vydanie veci, o vypratanie nehnuteľnosti, o zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva a podobne.

Súd tieto skutočnosti uvádza preto, nakoľko trestné právo je prostriedkom ultima ratio (ide o poslednú a najkrajnejšiu možnosť), čo znamená, že v trestnoprávnej náuke ako aj praxi sa už tradične vychádza zo zásady pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity). Podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, teda už boli vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. Princíp trestného práva ako prostriedku ultima ratio sa prejavuje najmä v prípadoch, ktoré majú súkromnoprávny základ, pričom v takýchto prípadoch musia orgány činné v trestnom konaní a súd vykladať znaky skutkových podstát, prevažne majetkových trestných činov (tak ako je to aj v posudzovanom prípade), s vedomím, že princíp ultima ratio je neoddeliteľnou súčasťou formálnych znakov skutkovej podstaty trestného činu a má vplyv aj na subjektívnu stránku trestného činu a musia tiež náležite zvažovať, či je možné využiť inštitúty iných právnych odvetví na namietané porušenie práva a či týmito inštitútmi možno reálne dosiahnuť nápravy, ak k porušeniu práva skutočne došlo. Princíp ultima ratio tak umožňuje orgánom činným v trestnom konaní a súdu odlíšiť prípady, ktoré spadajú výhradne do sféry občianskoprávných, či obchodných vzťahov od trestnej činnosti. V právnom štáte je neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, pokiaľ nie sú vedľa toho splnené všetky predpoklady vzniku trestno-právnej zodpovednosti, respektíve nie sú tieto predpoklady celkom jasne zistené.

Uvedené právne princípy a zásady musel súd aplikovať aj na posudzovaný prípad, pričom zistil, že obžalovaný nerešpektoval vôľu vlastníka nehnuteľnosti a z nehnuteľnosti sa nevysťahoval napriek opakovaným výzvam na vypratanie bytu zo strany poškodeného. Poškodený uviedol, že byt č. XX na 8. K. na ulici J. G. XXXX/XX v V. N. kúpil v dražbe, nevie ho však využívať, hoci má k nemu všetky doklady a byt nadobudol legálne.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že poškodený sa domáha ochrany svojich oprávnených práv a záujmov i prostredníctvom žaloby na vypratanie nehnuteľnosti v občianskom súdnom konaní a je toho názoru, že všetky sporné otázky, ktoré vyplývajú zo vzájomného súkromnoprávneho vzťahu medzi poškodeným a obžalovaným a ktoré sa týkali porušenia tohto vzťahu by mali byť riešené práve súdmi v civilnom konaní a súdy v trestnom konaní nemôžu a ani nie sú oprávnené nahrádzať ich činnosť, pretože práve súdy v civilnom konaní zákonodarca povoláva k tomu, aby rozhodovali všetky sporné prípady, ktoré plynú zo súkromnoprávných vzťahov a ktoré sa nevymykajú bežne sa vyskytujúcim prípadom. V praxi sa teda pomerne bežne vyskytuje nerešpektovanie vôľe vlastníka nehnuteľnosti a osoba, ktorá sa v nehnuteľnosti vyskytuje sa odmietne vysťahovať, pričom takéto prípady civilné právo predvída a súdy v civilnom konaní ich riešia práve na podklade žalôb o vypratanie nehnuteľnosti. Odvolací súd si vyžiadaval od Krajského súdu v Banskej Bystrici správu o stave konania vo veci sp.zn. 12 Co/254/2015 a sp.zn. 12 Co/253/2015. Z predložených rozhodnutí vyplýva, že krajský súd uznesením sp. zn. 12 Co/254/2015 zo dňa 16.07.2015, rozsudok okresného súdu v konaní o vypratanie bytu zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a uznesením sp. zn. 12 Co/253/2015 zo dňa 16.07.2015 potvrdil rozhodnutie okresného

súdu, ktorým nariadil predbežné opatrenie a uložil odporcovi Y. H. povinnosť zdržať sa užívania bytu č. XX vo vchode číslo X na X pochodí bytového domu súp. č. XXXX, na ulici J. G. v V. N., vedeného na LV č. XXX, postaveného na parc. Č. XXX/XX, Okresným úradom v Rimavskej Sobote, Katastrálny odbor pre okres Rimavská Sobota, katastrálne územie Y. a odovzdať ho navrhovateľovi, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej.

Trestné právo a skutkovú podstatu prečinu podľa § 218 Tr. zák. je možné použiť len v prípadoch, ktoré možno označiť za závažné excesy zo súkromnoprávných vzťahov, ktoré už zjavne presahujú ich rámec a napríklad už majú povahu ignorácie právoplatného súdneho rozhodnutia vydaného v civilnom konaní, či úmyselného a bezdôvodného znemožňovania jeho realizácie, respektíve jeho sťažovania. Len takémuto striktnému prístupu totiž zodpovedá to, že trestné právo má byť uplatňované len ako najkrajnejší prostriedok k postihu typovo najzávažnejších prípadov porušenia práva a tam, kde prostriedky iných právnych odvetví už nie sú účinné (ide o už zmieňovanú subsidiaritu trestnej represie, tzv. princíp ultima ratio).

Súd opätovne pripomína, že nie každé porušenie práva musí nutne znamenať, že došlo aj k spáchaniu trestného činu, nakoľko v opačnom prípade by každé porušenie práva muselo byť riešené v trestnom konaní, čo možno považovať za absurdné. Ak by zákonodarca chcel, aby každé porušenie napríklad vlastníckeho práva bolo riešené prostriedkami trestného práva (prostredníctvom prečinu podľa § 218 Tr. zák.), celkom určite by neupravil systém ochrany vlastníckeho práva v Občianskom zákonníku a nezriaďoval by civilné súdnictvo.

Podľa názoru súdu, to, že sa niekto zdržiava v nehnuteľnosti nemožno označiť za konanie, ktoré bráni vlastníčkovi, aby nehnuteľnosť užíval. Uvedené „zdržiavanie sa v nehnuteľnosti“ nemusí brániť vlastníčkovi v užívaní nehnuteľnosti, pričom zdržiavanie sa v nehnuteľnosti nemusí byť napokon ani jej užívaním (obžalovaný nemal trvalo nehnuteľnosť užívať, mal v nej len príležitostne prespávať). Odvolací súd opätovne poznamenáva, že poškodený sa obrátil so žalobou na vypratanie nehnuteľnosti na civilný súd. S poukazom potom na horeuvedené dôvody senát krajského súdu rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Povinnosťou prvostupňového súdu je zistiť, v akom štádiu sa nachádza občianske súdne konanie v predmetnej veci a taktiež, či došlo k vykonaniu povinnosti zdržať sa užívania bytu uloženej na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení predbežného opatrenia, prípadne vykonať nové dokazovanie na spoľahlivé zistenie skutkového stavu a vo veci opätovne rozhodnúť.

Poučenie:

proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.